

TNO

oktober '56 no. 2 jaargang 1

contact

personeelsorgaan

TNO *contact*

Personeelsorgaan van de Nederlandse Organisatie voor
Toegepast-Natuurwetenschappelijk Onderzoek T.N.O.
Redactieadres: Koningskade 12, (Postbus 297) Den Haag; Tel. 776090

Redactie en vormgeving: G. F. A. Driessen

Redactionele medewerkers: Mej. C. M. van Turnhout, Drs. J. Isings, Cl. van Reenen

Omslagontwerp: Mevr. G. Hoogcarspel-Benschop (V.I.)

De kopij kwam o.a. van: W. A. Paling, W. E. van Rij, A. A. Steiner en H. Venhuis

Druk: Semper Avanti N.V., Den Haag

UIT DE INHOUD

Sociaal Personeelsfonds TNO	19
Redactioneel	20
Een drechts dorp en Shakespeare	21
Feest in Waalwijk	22
De 'R' is weer in de maand	23
Jaarbeurs in Utrecht	24
Beeldfilatelie	27
Mijn zoon aan het woord	29
Boekenplank	29
Fotovaria	30
Hendrik de Vries exposeerde	31
Krskrabbels	31
Puzzelhoekje	32
Evenementen	32

Bij het omslag:

*De belangstelling van deze
speurwerker gaat voorlopig
slechts uit naar de geheimen
van de wekker.*

Kopij dient uiterlijk voor de 15de van iedere maand
in het bezit van de redactie te zijn.

Nu ons personeelsblad de mogelijkheid biedt nauwere bangen, willen wij in dit artikel werknemers in al hun geledingen te leggen tussen de TNO-even uw aandacht vestigen op het Sociaal Personeelsfonds. De naam geeft reeds aan, dat het doel van dit fonds is: uit overwegingen van sociale aard de helpende hand te bieden aan collega's die door bijzondere omstandigheden in financiële moeilijkheden zijn geraakt. Het fonds kan op verschillende wijze steun verlenen, b.v.:

1e Deelnemers en hun volwassen gezinsleden, voor zover deze financieel van hen afhankelijk zijn, kunnen indien hiertoe aanleiding bestaat, tegen uiterst redelijke prijs opgenomen worden in het Herstellingsoord voor Rustbehoevende Ambtenaren te Ede;

2e Schoolplichtige kinderen kunnen zo nodig naar gezondheidsskolonies en kinderherstellingsoorden worden uitgezonden.

3e Financiële bijstand kan worden verleend aan deelnemers die buiten hun schuld in financiële moeilijkheden zijn geraakt.

Aangezien het aantal personeelsleden in dienst van de Organisatie TNO niet zo groot is, dat het stichten van een

eigen herstellingsoord mogelijk is, is het fonds toetreden tot de Vereniging van en voor Burgerlijke Ambtenaren HORA. Bij het genoemde herstellingsoord, dat deze Vereniging te Ede exploiteert, is een terrein van ca. 50 ha bos, zodat ook in het drukke vakantie seizoen rust verzekerd is. De bewoners hebben elk een eigen kamer met centrale verwarming en koud en warm stromend water. De maaltijden worden gemeenschappelijk gebruikt, terwijl voor ontspanning binnenshuis wordt gezorgd en men voorts heerlijk kan wandelen in de bossen. De verpleegprijs bedraagt thans f 5,- per dag. Indien deze prijs de financiële draagkracht van betrokkenen te boven gaat, kan hierop een reductie van maximaal f 3,- worden verleend, zodat verpleging tegen f 2,- per dag mogelijk is.

In de verpleegprijs zijn inbegrepen de normale kosten van geneesmiddelen en geneeskundige behandeling. De opname in het herstellingsoord geschiedt uitsluitend op medisch advies. De kosten van het lidmaatschap van het Sociaal Personeelsfonds bedragen f 0,25 per maand, welk bedrag desgewenst maandelijks op het loon wordt ingehouden. Het lidmaatschap kost dus f 3,- per jaar, waarvan f 1,75 per deelnemer aan de HORA wordt afgedragen. Van het resterende bedrag ad. f 1,25 per deelnemer wordt een reserve gevormd, waaruit geput wordt voor het verlenen van financiële bijstand.

Om dit laatste mogelijk te maken is het uiteraard noodzakelijk, dat zoveel mogelijk werknemers lid van het Sociaal Personeelsfonds worden, daar anders de middelen te gering blijven om in voldoende mate financiële steun te kunnen verlenen. Hoewel het fonds reeds dateert van 1952 is het ondanks de akties die verschillende leden daarvoor hebben gevoerd, tot op heden niet gelukt alle TNO-werknemers tot toetreding te bewegen. De redenen daarvan zal waarschijnlijk gezocht moeten worden in het feit, dat het TNO-personeel zo verspreid werkzaam is, waar-

Met ingang van dit nummer begroeten wij drie nieuwe redactionele medewerkers, n.l. mej. C. M. van Turnhout, Drs. J. Isings en de heer Cl. van Reenen. Zij vormden de redactie van 'De Balans', het personeelsblad dat tot voor kort verscheen bij het Kunststoffeninstituut TNO en het Centraal Laboratorium te Delft. Wij hopen, dat degenen die de bladzijden van 'De Balans' met hun vaak zeer interessante artikelen hebben gevuld, op evenzo spontane wijze zullen medewerken aan het algemeen personeelsblad, dat 'TNO-Contact' wil zijn en dat ook de lezers ons hun belangstelling niet zullen onthouden.

Op het moment dat wij deze regels schrijven stromen de aanmeldingen voor de Hersengymnastiekwedstrijd op 21 oktober a.s. binnen. Er is nog een zeer beperkt aantal supporterplaatsen beschikbaar, waarvoor aanvragen tot uiterlijk 10 oktober met de eerste post geaccepteerd kunnen worden. Het team is inmiddels samengesteld en zal bestaan uit: mevr. Gerritsen-Plaggert (C.L.), de heer J. Huiting (C.O.), Drs. J. Isings (C.L.), de heer E. J. Kerkhoven (K.I.), de heer J. Reimert (Houtinst.), mej. Schoon (C.O.), de heer A. A. Steiner (Plantent. z. aarde), mej. Vaags (Proefd. bedr.), Dr. Y. v. d. Wielen (G.O.), Mej. E. Zehl (R.V.O.). Reserve: mej. Veldhuizen (C.O.).

In tegenstelling tot een eerder plan, zal de reis voor degenen die geen eigen vervoer hebben, per bus ondernomen worden. Nadere mededeling omtrent uur en plaats van vertrek volgen per brief. Ter voorlopige informatie diene, dat het vertrek van het beginpunt van de rit te Delft ongeveer om 6 uur n.m. zal plaatsvinden. Het D.B.C.O. heeft inmiddels goed-

gekeurd dat de deelnemers aan het team de reiskosten die ongeveer f 5,- p.p. zullen bedragen vergoed krijgen. Aangezien een radio-uitzending strikt aan tijd is gebonden, verzoeken wij iedereen stipt op tijd, dat wil zeggen voor degenen die eigen vervoer hebben precies om 8 uur aan de AVRO-studio, 's-Gravelandseweg 25 te Hilversum en voor de buspassagiers op nader aan te geven tijd aanwezig te zijn. Voor de thuisblijvers wijzen wij er nog even op, dat de uitzending om 10 in het programma van de AVRO te beluisteren zal zijn.

De adressering van het blad loopt nog niet helemaal zoals het zijn moet. Velen verzuimden in het verleden hun adreswijziging door te geven aan de personeelsafdeling van hun instituut, waardoor enige exemplaren onbestelbaar teruggekomen zijn. Wij herhalen daarom nog eens ons verzoek, ons direct in kennis te stellen indien aan de adressering iets mocht ontbreken. Adreswijzigingen gelieve U in het vervolg zo spoedig mogelijk aan de personeelsafdeling door te geven.

Op de wikkel, waarin het blad is verpakt zult U een nummer zien staan. Dit is het code-nummer waaronder het instituut waar U werkzaam bent bij de redactie staat genoteerd. Bij correspondentie met ons, gelieve U dit nummer of de naam van het instituut steeds te vermelden.

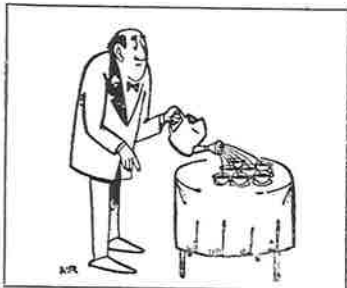
Rest ons nog te danken voor de vele gunstige reacties die wij naar aanleiding van het eerste nummer van 'TNO-Contact' mochten ontvangen; wij zullen proberen op de ingeslagen weg voort te gaan, waarbij wij een nuttig gebruik zullen weten te maken van uw op- en aanmerkingen.

vervolg van pag. 19

door het bestaan van het Personeelsfonds onvoldoende bekend is.

Gemakshalve is een formulier voor aanmelding bijgevoegd en onnodig te zeggen dat het Sociaal Personeelsfonds hoopt, dat dit beroep op uw steun zal leiden tot een groot aantal aanmeldingen, zodat het ideaal 'alle TNO-ers deelnemers van het Sociaal Personeelsfonds' bewaarheid wordt.

Het personeelsblad biedt gelegenheid op geregelde tijden bekendheid te geven aan de werkzaamheden van het fonds en U zult van deze berichten met bijzondere belangstelling kennisnemen als U heeft meegeholpen de moeilijkheden waarin uw collega's buiten hun schuld verkeerden, uit de weg te ruimen. Mocht U dus nog geen lid zijn, meldt U dan spoedig aan.

Productiviteit

Een drents dorp en Shakespeare

Met een plaid over de benen en een warm worstje tijdens de pauze, zo heeft menige Oost-Nederlander van een Shakespeare-opvoering in Diever genoten. Maar bij dit materiële is het niet gebleven, daar hebben de amateur-toneelspelers uit dit drentse dorp en niet te vergeten hun regisseur dokter Broekema wel voor gezorgd. Al jaar en dag drukt de vrijwel complete nederlandse pers zijn waardering uit voor dit unieke initiatief: ergens midden in een bos Shakespeare op de planken zetten - al komen er op de drentse zandgrond helemaal geen planken aan te pas: de enige entourage wordt geleverd door de natuur zelf en kan men zich beter decor wensen? Een twintig kilometer ten noorden van Meppel moet men ergens links af een kronkelend landweggetje inrijden en de kinderen die daar wonen vinden het al helemaal niet vreemd meer wanneer de bussen uit ver verwijderde steden moeizaam hun weg langs de boerderijtjes zoeken. Dan opeens is er een soort dorpskom en een paar honderd meter verder: allemaal uitstappen! Aan het eind van een zandpad ligt het onvolprezen openluchttheater.

Iedereen werkt eraan mee om deze nu jaarlijks terugkerende voorstellingen te doen slagen. Wie op het laatste ogenblik nog een plaatsje nodig heeft kan b.v. gerust de burgemeester opbellen. Ongetwijfeld zal men dan te horen krijgen dat het eigenlijk niet meer kan omdat er al zoveel plaatsen verkocht zijn, maar dan be-toont de burgemeester zijn inschikkelijkheid, die hij later op de avond, zo tegen het aanvangsuur in de meest letterlijke zin van de aanwezigen zal vragen. Hier nog twee, daar nog drie stoeltjes erbij en dan kan het feest beginnen, zonder plichtplegingen. Het is alsof het altijd zo geweest is en juist dat gevoel van die vanzelfsprekendheid kan hartverwarmend zijn - zelfs op die kille avonden waarmee ons klimaat zo rijk gezegend is.

Dit jaar heeft dokter Broekema, in overleg, zijn keus laten vallen op Shakespeare's Getemde Feeks en als geheel stond de opvoering op zeker niet lager peil dan die van verleden jaar. Men kent het verhaal wel: een oude vader met twee dochters, de jongste lief en aardig, de oudste fel en vinnig, de feeks. Ze moeten allebei aan de man en dat gaat (bij Shakespeare) nu eenmaal niet zo gemakkelijk. Totdat een jong edelman ten tonele verschijnt en het temmen van genoemde feeks voor zijn rekening neemt. Welke mogelijkheden Dievers openluchttheater heeft werd wel duidelijk toen wij er een keer de Midzomernachtsdroom zagen. De omringende dennen (wat een heerlijke geur!) zorgden voor een uiterst romantisch decor, terwijl het déze keer eigenlijk

helemaal niet verwonderlijk was, dat ineens vier paarden aan de bezoekers voorbijtrokken. Stelt U zich dat eens voor in Amsterdams Stadsschouwburg - om maar wat te noemen.

Dan waren er weer de prachtige kostuums, vervaardigd naar de ontwerpen van Leontien van Beurden, leerlinge van de School for stage-design te Londen. De vervaardiging had de kostuumgroep van de vereniging voor zijn rekening genomen.

Wie de koude intussen niet helemaal kan vergeten, kan in de pauze op temperatuur komen, daar zorgt de Dieverse middenstand wel voor! Wie één keer in Diever is geweest zal zijn best doen de voorstelling van het volgend jaar niet te missen - wie er nog nooit is geweest moet er beslist eens heen, een snipperdag is het heus wel waard!

De personeelsvereniging Contact van het Landbouwproefstation en het Bodemkundig Instituut TNO te Groningen is er dit jaar met een bus op af gegaan. Een woord van spijt hebben we niet gehoord!

H. VENHUIS.

FEEST IN WAALWIJK

Wanneer iemand bij de herdenking van zijn 40-jarig dienstverband zijn beide ouders in de vreugde kan laten delen, dan geeft dit toch wel een aparte voldoening. Zo was het op 5 september j.l. in Waalwijk, toen daar de heer M. C. van de Ven werd gehuldigd.

In een met bloemen opgevrolijkt lokaal van het instituut vond de ontvangst plaats, waar, na een welkomstwoord van de directeur, Ir. Roelofs Heyrmans, de burgemeester van Waalwijk als eerste spreker het woord voerde. Bij de beschouwing van de werkzaamheden van de jubilaris gedurende de afgelopen 40 jaar, zo zei de burgemeester, heeft de heer v. d. Ven naast zijn dienstbaarheid ten behoeve van het instituut, door volhardende studie bereikt meer betekenis te geven aan zijn persoon. Mede als voorzitter van het bestuur van de Middelbare Vakschool voor Leder- en Schoenindustrie MVLs, waaraan de jubilaris als amanuensis is verbonden, sprak burgemeester Teijssen zijn grote waardering uit. Hij besloot zijn toespraak met de volgende woorden, die niet nalieten indruk te maken op de heer Van de Ven en overigens ook op alle aanwezigen: 'Deze dag zal voor U tot een onuitwisbare herinnering worden niet alleen door de hulde die U door allen wordt gebracht, maar ook als U hoort, dat mede gelet op uw bijzondere maatschappelijke verdienste in dienst van het Nederlandsche Roode Kruis, speciaal gedurende de jaren 1944-45, het Hare Majesteit Koningin Juliana heeft behaagd U de zilveren eremedaille van de Orde van Oranje Nassau toe te kennen.' Op dat moment werd de spanning door een daverend applaus gebroken en nog zelden zagen wij een jubilaris die meer onder de indruk was. De heer Roelofs Heyrmans complimenteerde hierna de heer Van de Ven met de eervolle onderschei-

ding die hem ten deel was gevallen en betrok ook mevrouw Van de Ven in de betuiging van zijn hulde. Hij noemde het voor de jubilaris een groot voorrecht, dat zijn bejaarde ouders deze heugelijke dag mochten beleven en stipte vervolgens van zijn kant de kwaliteiten van de heer Van de Ven aan. Namens de Maatschappij voor Nijverheid en Handel overhandigde hij een vererend getuigenschrift met de daarbij behorende zilveren penning. Voor *verdienste*, *toewijding* en *trouw* stond achter op de penning, en dat waren, zo zei de heer Heyrmans, inderdaad de kenmerken van de jubilaris. De voorzitter van de Nijverheidsorganisatie TNO, Prof. Ir. D. Dresden was helaas verhinderd aanwezig te zijn, doch in een brief die door de directeur werd voorgelezen, gaf hij uiting aan zijn waardering. Na aanbieding van de traditionele 'enveloppe', die door de jubilaris tot vermaak van de aanwezigen met een grimas in ontvangst werd genomen, sprak de heer Roelofs Heyrmans de hoop uit, dat het instituut nog vele jaren zal kunnen profiteren van zijn werkkraft. Namens alle medewerkers van het Lederinstituut TNO en de Vakschool sprak vervolgens mevrouw Ir. van Imbeek-Ravenswaay. Voor haar, zo zei mevrouw Van Imbeek, was het altijd geruststellend wanneer ze aan het handschrift herkende dat de analyse door de jubilaris was uitgevoerd. Dit gaf haar onvoorwaardelijk de zekerheid, dat de bepaling tot in de puntjes was verzorgd. De stabiele aard van de heer Van de Ven zou een familietrek kunnen zijn, ver-

volgde mevrouw Van Imbeeck, want in deze zelfde maand vierden zowel een nicht als een neef hun 40-jarig dienstjubileum in Waalwijk! Namens allen bood mevrouw Van Imbeeck een gemakkelijke leunstoel aan, waarbij zij echter uitdrukkelijk er op wees, dat hierin niet een invitatie tot volledige rust moest worden gezien. Zij hoopte, dat de stoel hecht genoeg van structuur zou blijken te zijn, om na het afsluiten van zijn toekomstige 50-jarige ambtsperiode nog tot volledige rust te noden, met een prettige terugblik op de vele verdienstelijke jaren.

Nadat namens de oud-leerlingen van de Vakschool nog een fraai polshorloge en tenslotte

door de leerlingen een kistje sigaren (waarvan de schenker meende dat deze wel niet tot het volgend jubileum zouden meegaan) waren aangeboden, dankte de jubilaris voor de hulde hem op deze dag gebracht, waarbij hij slechts met moeite zijn bewogenheid kon onderdrukken.

In de bibliotheek bleef men tenslotte nog enige tijd bijeen, waarbij niemand achterbleef de familie Van de Ven nog eens extra hartelijk te feliciteren.

De redactie veroorlooft zich inmiddels, namens alle TNO-werkers en die van de Nijverheidsorganisatie in het bijzonder, hieraan nog een gelukwens toe te voegen.

de 'R' is weer in de maand

Nee, beste lezeressen en lezers, deze aanhef is niet de inleiding tot een gloedvol betoog over het gebruik van levertraan. Wij willen U geen middelen aanprijzen die moeten worden *ingenomen*, wij zijn al tevreden indien U *aanneemt*, hetgeen U verderop wordt aangeraden om het leven te behouden en buiten het ziekenhuis te blijven. Het draait dus toch om uw gezondheid, zult U zeggen en gelijk hebt U. De R is weer in de maand. De dagen korten alweer, de bladeren beginnen te vallen en het vogellied is verstomd. De Hollandse herfst is in aantocht, berucht om z'n mist, storm en regen. Een miezerige motregen heeft iets beklemmends, een potdichte mist iets verraderlijks en een huilende storm iets huiveringwekkends. Straks wielt het verkeer weer voort over glibberig blad, langs roerig water, door grauwe dagen en zwarte nachten. En wij... wij wielen mee. De R is weer in de maand en ook in hetgeen zo dadelijk volgt. Wij willen U graag een Reddende Remedie aan de hand doen om heelhuids en zonder ongemak door de natte, glibberige, mistige en donkere herfsttijd heen te komen.

Onze Reddende Remedie is:

Rustig Rijden, volgens de voorgeschreven Regels van 't verkeer. Rustig Rijden en Roeke-loosheid vermijden. Rechts houden en Richtingverandering tijdig en duidelijk aangeven. Reageren op verkeerslichten, -borden, -signa-

len en andere aanwijzingen en waarschuwingen. Ruimte laten voor anderen enz.

En wat de voertuigen betreft: Remmen controleren. Rijvlakken van de banden nazien en daarbij het Reservewiel niet vergeten. Zijn de Richtingaanzijzers in orde. U ziet het, aan R's geen gebrek. De afgelopen jaren ligt het dodencijfer op de weg ver over de 1400! Het aantal levensgevaarlijk gewonden loopt in de tienduizenden. Deze cijfers die ieder jaar meer oplopen doen eerder denken aan het aantal slachtoffers van een revolte. Iedereen spreekt over de toenemende gevaren van het verkeer, maar wie doet er werkelijk wat?

Dadelijk speelt een groot gedeelte van het verkeer zich weer in het donker af. Als U nu weet dat er dagelijks rond 5.000.000 fietsen en meer dan 300.000 brommers op de weg zijn, dan is het toch wel heel belangrijk, dat deze voertuigen in prima conditie zijn. Is de verlichting wel in orde en is het achterspatbord op flinke afstand voldoende zichtbaar? U weet toch, dat het rode achterlicht niet hoger dan 60 cm van de grond op het wit geschilderde achterspatbord moet zitten.

Achterlicht onklaar, leven in gevaar! Wie rijdt zónder licht, schiet tekort in zijn plicht!

Dit zijn zo een paar rijmpjes, die wij U gaarne nog even in herinnering brengen alvorens dit artikel te besluiten met U een lang leven toe te wensen. Wie veilig rijdt, gaat langer mee!

JAARBEURS IN UTRECHT

Een vermetel voornemen is door ons ten uitvoer gebracht. Wij, die wars zijn van elk gesjouw door tentoonstellingszalen (ik zeg niet: van tentoonstellingen), die een hartgrondige hekel hebben aan kunstbloemen, aan snuisterijen in koper en tin en aan lelijke lampekappen, hebben ons ter wille van de actualiteit van TNO-Contact gewaagd aan de Jaarbeurs in Utrecht. Wanneer U zucht na deze lange volzin bent U precies in de stemming om onze verzuchtingen in het hiernavolgende op de juiste wijze te savoureren.

Of er dan niets áán was? Maar natuurlijk. Onze heren vaders, broeders en echtgenoten hebben - naar zij beweren - hun hart opgehaald aan de technische wonderen op de Croeselaan. Wij zijn daar niet geweest. Wanneer zij zeggen dat het heel interessant is, weten we van tevoren dat *alleen zij* genieten. We hebben ons dus bepaald tot het Jaarbeursgebouw. En ook daar hebben we de mannen enthousiast gezien, voor treintjes uiteraard, en voor meccano. Waarmee we maar zeggen willen dat er dus heus wel wat te waarderen viel.

Maar ter zake. U wilt immers weten wat wij gezien hebben en wat óns opviel?

Hier volge een korte, zeer onvolledige opsomming:

- afwasteiltjes
- breimachines
- ceramiek
- drukpannen
- emmers
- fruitschalen
- glaswerk, gordijnstof, gobelins
- handschoenen, huishoudartikelen
- instrumenten (muziek-)
- juwelen
- kinderkleertjes
- linoleum, lampen
- meubelen
- naaimachines
- onderzetters
- patates fritessnijders, plastics, prullaria
- rotan stoeltjes
- sportartikelen, speelgoed
- tassen
- uurwerken

vaasjes, vilten bruidsjapon
wasmachines
ijskasten
zeegezichten

Opvallend was de smakeloosheid van de vele prullaria, genoemd onder p. Deze prullaria hebben ons kilometers lang vervolgd of liever begeleid op onze tocht naar de hogere regio's van het Jaarbeursgebouw. Hoe hoger we kwamen, des te meer er verschenen. Toen we eindelijk, ergens op de derde of vierde verdieping, de handschoenen en tassen ontdekten waarnaar we zo nieuwsgierig hadden uitgezien, waren we zó gedeprimeerd door de kolenkitten met oudhollands tafereel en de 'gobelins' met herten en honden, en zo vermoeid door de bonte, schelle kleuren waarmee de meeste stands ons trachtten te verrassen, dat wij alle handschoenen eender vonden en alle tassen vervelend. En het duurt heus lang voor we zover zijn.

Maar nu ga je toch te ver. Je vergeet de goeie dingen en de mooie stands!

Welnee, die zijn juist aan de beurt. Want ze waren er inderdaad, getuige de foto's. We herinneren ons de Finse en de Poolse inzendingen

Bij de foto's die door de Jaarbeurs ter beschikking zijn gesteld:

De vazen zijn van 'Crystal' te Maastricht.

Origineel waren de Italiaanse lampen en niet minder het 'Regenhoedje'.

'Pilastro combinare' helpt op doelmatige wijze ons interieur verfraaien.

gen, de goed verzorgde stands van Leerdam, van Gispén, van de handweverijen en de aardewerkfabrieken.

Nooitgedagt kwam, behalve met schaatsen, met heel eenvoudig, mooi speelgoed.

Ook Tomado had een interessante stand. We vonden daar de bekende afdruiptrekken, schotelhouders, eierrekjes enzovoort. Nieuw was een in wit plastic uitgevoerde wasmiddelenhouder met ruimte voor drie pakjes en twee bussen of flessen. Praktisch! (Prijs: f 4,25). Verder is door Tomado een nieuw droogrek uitgebracht, dat niet naar voren, maar ter weerszijden uitklapbaar is; dat betekent 10 m drooglengte al hebt U maar een balkonrand vrij van 1 m. (Prijs: f 6,90).

Wat denkt U van kleedjes waarover U *niet* uitglijdt? Wij hadden er wel eens eerder van gehoord, maar al te veel fiducie hadden we er toch niet in. 'En als het wat is, is het toch te

duur', hadden we gemompeld. Nu hebben we ze gezien en we hebben ze geprobeerd ook. We hebben ons uiterste best gedaan om erop uit te glijden, maar het is ons niet gelukt. En duur waren de 'Tufton hoogpooltapijtjes' ook al niet (al naar de maat f 9,80 tot f 16,75). Ze zijn effen met een strak reliëfdessin, uitgevoerd in katoen met een rubber onderlaag, en ze kunnen gewassen worden. Het artikel is goedgekeurd door de Nederlandse Vereniging van Huisvrouwen.

En dan hebben we ons hart opgehaald aan een stand met Noors houtsnijwerk, waar we o.m. een prachtige bruidsketting zagen: een schakelketting, gesneden uit één stuk hout.

Samenvattend: een bezoek aan de Jaarbeurs is zéker geen verloren dag, maar het vereist de energie om snel voorbij te lopen aan wat smakeloos is, en een flinke dosis uithoudingsvermogen.

W. E. VAN RIJ

366

BEELDFILATELIE

Onze oproep in het vorige nummer om bijdragen te leveren voor de rubriek 'De Mens en zijn vrije tijd' heeft succes gehad. Van de hand van de heer A. A. Steiner (Plantenteelt zonder aarde) heeft de redactie een aantal artikelen gekregen over beeldfilatelie. Zijn eerste artikel drukken wij hieronder af.

315

40

L 51

De beeldfilatelie maakt de laatste jaren veel opgang. Het betreft het verzamelen van postzegels met afbeeldingen over een bepaald onderwerp, b.v. sport, muziek, dieren, planten, schepen en dergelijke. In de bekende catalogus, de Yvert en Tellier, vindt men alle zegels afgebeeld. Men zoekt er alle plaatjes in op over sport en probeert ze dan in natura te bemachtigen. De zegels kunnen op twee manieren opgeplakt worden, n.l. per land of per onderwerp. Doet men het per land, dan zal men een hele serie op één pagina plakken hetgeen ongetwijfeld een leuk gezicht is. Doet men het per onderwerp, b.v. alle voetbalzegels bij elkaar, dus onverschillig van welk land of uit welke serie, dan geeft dit ook grote voldoening. Waar het hier gaat om het onderwerp, lijkt mij de laatstgenoemde methode het beste.

In het algemeen kan men de verschillende onderwerpen verzamelen zonder een gespecialiseerde handleiding. De catalogus vermeldt b.v. van vrijwel alle afgebeelde dieren de naam. Het verzamelen en opplakken van dierenpostzegels per familie is daarom beslist niet moeilijk. Voor het rijk der planten is de zaak niet zo eenvoudig. Bij tulpen, narcissen, rozen, appels enz. is het verschil snel te zien, maar op een postzegel het verschil zien tussen een appelboom en een kersboom uitsluitend aan de hand van de totale vorm, dat is moeilijker. Nog pijnlijker wordt het wanneer men de 2 penny-zegel van Nigeria 1936 (zie afbeelding, Yvert nr. 40) bekijkt. Daarop ziet U een boom en daaronder staat 'timber industry'. Dit is niet zo maar een fantasie-boom maar een Khaja-senegalensis, de boom die het Afrikaanse ma-

445

573

626

Cuba	366	Koffie (Coffea arabica of liberica)
Bulgarije	315	Cultuurroos
Nigeria	40	Mahonie (Khaja senegalensis)
Oostenrijk	L 51	Gewone of Europese Lork (Larix decidua syn. europaea)
Ceylon		Kokos (Cocos nucifera)
Zwitserland		Brandnetel (Urtica dioica)
Columbia	445	Orchidee (Cattleya labiata trianae)
Nederland	573	Korenbloem (Centaurea cyanus)

honiehout levert. Hoewel juist dit uitpluizen een fascinerend werk is, zou het voor de beginnende verzamelaar van planten op postzegels toch prettig zijn een handleiding te hebben. Een eerste poging hiertoe is gedaan door M. J. van Heerdt-Kolff, die in 1943 een beknopt boekje schreef 'De plantenwereld op postzegels'. Een uitgebreide verzameling heeft H. J. Schlieben, een duitse 'Gartenbautechniker'. Hij publiceerde hierover het een en ander in 'Gartenwelt'. Verder verscheen zojuist 'Catalogo de sellos de flores'. Dit is een volkomen waardeeloos boekje over bloemen op postzegels. De naam van de bloem wordt n.l. slechts vermeld wanneer deze op het zegel zelf voorkomt of wanneer het een algemeen bekende bloem betreft. Verder staat er slechts 'flores'.

Het ligt in de bedoeling U in een serie artikelen een leidraad te geven bij het verzamelen van plantenafbeeldingen op postzegels. In dit eerste artikel doe ik slechts een greep uit het materiaal, teneinde uw belangstelling op te wekken. Vrijwel alle gewassen van enige economische betekenis staan op postzegels en verder zeer veel planten die als bijzonderheid gelden voor een bepaald land. De nummering bij de onder-

staande specificatie is volgens de internationale catalogus van Yvert en Tellier, voorzover reeds in deze catalogus opgenomen. Een 'L' vóór het nummer wil zeggen 'luchtpost'. Ten slotte nog enkele belangrijke punten.

Plakt U de zegels vooral in een losbladig blanco album. U kunt dan later vellen tussenvoegen wanneer U veel zegels van een bepaalde plantenfamilie krijgt. De druif b.v. komt 60 maal voor! Ongebruikte zegels (z.g. postfris) zijn het mooiste, maar vooral bij oudere zegels moeilijk te bemachtigen en zeer kostbaar. Het is daarom het beste te accepteren wat men tegenkomt, mits de zegels niet te zwaar zijn gestempeld. Wanneer een serie van b.v. zes zegels dezelfde afbeelding van b.v. een roos, in meerdere waarden geeft, dan kunt U ze alle zes verzamelen. Noodzakelijk is het niet. Het gaat slechts om de afbeelding. Eén zegel is dus genoeg. Dit kan dan de goedkoopste zegel uit de serie zijn.

Ondergetekende is gaarne bereid op vragen, die voortkomen uit het besprokene, te antwoorden. Correspondentie te richten aan de redactie van TNO-Contact, p/a Koningskade 12, Den Haag.

A. A. STEINER.

Uruguay	626	Passiebloem (<i>Passiflora coerulea</i>)
Oostenrijk	725	Sleutelbloem (<i>Primula acaulis</i>)
Bermuda	113	De kale bomen zijn jeneverbessen (<i>Juniperus bermudiana</i>)
Joegoslavië		Tabak (<i>Nicotiana tabacum</i>)
Israël	61	Hazelnoot (<i>Corylus avellana</i>)
Uganda	52	In het midden de Arabische gomboom (<i>Acacia verek</i>), links Lisdodde (<i>Typha latifolia</i>)
Luxemburg	490	Cultuurtulp

725

113

61

52

490

MIJN ZOON AAN HET WOORD

Ik heb wel eens in een boek over astrologie gelezen, dat personen geboren onder het sterrenbeeld 'Stier', dus eind april, begin mei, nogal materialistisch zijn ingesteld. Geld b.v. zou op hen een grote aantrekkingskracht hebben. Of het waar is, laat ik hier maar in het midden, maar een feit is, dat mijn zoon, geboren in mei, de oren spitst als hij het woord geld hoort. Nu spreek je met kinderen natuurlijk niet over geld, maar als ik het zoveelste gezeur over een voor hem begerenswaardig stukje speelgoed met 'geen geld' heb afgewimpeld, begint de vragerij. 'Waarom hebt U geen geld?', 'Van wie moet U geld krijgen?' of 'Wanneer hebt U wel geld?' Ik kom er niet onderuit en moet ten slotte toch iets zeggen.

Ten einde raad, geef ik hem een verklaring van het verschijnsel, dat om en nabij het einde van iedere maand het werken van een mens wordt gehonoreerd met een zeker bedrag, dat afhankelijk is van vaak de meest vreemde factoren... Een stilte valt en het jongmens denkt na. Wrevelig neem ik de krant weer op, in de hoop dat mijn explicatie hem voorlopig koest zal houden. Helaas de rust is van korte duur. 'Waar haalt een politie-agent dan geld vandaan?' Ik brom iets achter mijn krant, dat die man toch ook werkt, maar... 'Snietes', zegt hij, 'want die loopt de hele dag op straat....!'

(De redactie ontvangt gaarne bijdragen voor dit rubriekje).

Van de boekenplank

Dit boek is een vertaling van 'Le Personnage et la Personne' van de, ook in ons land zeer bekende Zwitserse arts, Dr. Paul Tournier. In de na-oorlogse jaren waarin, met een zekere regelmaat, de werken van deze schrijver verschenen is wel gebleken dat ze 'erin gaan'. Het succes van zijn boeken, zowel de medische als psychologische, ligt naast de buitengewoon heldere trant waarin ze zijn geschreven, aan het feit dat deze medicus ons allen wat te zeggen heeft over problemen waarmee wij, be-

'Ons Masker en Wij', door Dr. Paul Tournier. Vertaling: Frans den Tex. Uitgave: W. ten Have, Amsterdam 1956.

wust of onderbewust, moeite hebben. Dit blijkt overduidelijk uit dit nieuwe boek waarin het probleem van het 'IK' behandeld wordt. Hoe zijn we (de Persoon) en hoe doen we ons voor (het Personage). Dit is het hoofdthema van het boek. Aan de hand van zijn zeer uitgebreide praktijkervaringen tekent Tournier ons het personage, het masker dat wij de buitenwereld tonen, en de persoon, d.w.z. onze innerlijke werkelijkheid. Na deze tekening van verschijningsvorm en wezen komt hij tot de synthese. De vraag hoe wij in het personage de persoon terug kunnen vinden beantwoordt hij zeer positief. Voor hem is er slechts een reële uitweg: het Geloof. Dit boek werd van positief christelijk standpunt uit geschreven. Dit wil echter niet zeggen dat iemand die een an-

dere levensovertuiging huldigt zich met een: 'dit is dus niet voor mij bestemd' eraf kan maken. Ook al is men het niet of niet geheel eens met de synthese van Tournier, het probleem dat hij stelt gaat iedereen aan. Het terugvinden van de Persoon in het Personage is voor iedereen absolute noodzaak, vooral in een tijd als de onze, waarin de camouflage van de persoonlijkheid mode is. Daarom wil ik dit boek dan ook warm aanbevelen.

Wat ten slotte de uitvoering betreft kunnen we zeggen dat de vertaling in het algemeen goed is. Het is alleen jammer dat voor het franse 'Personnage' geen andere vertaling kon worden gevonden dan 'Personage'. Deze twee woorden dekken elkaar niet geheel in gevoelswaarde. De uitgave is door de firma ten Have keurig verzorgd. J. I.

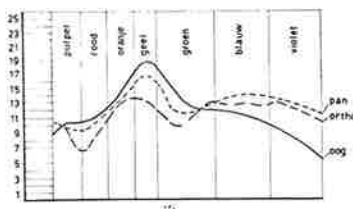
FOTO-VARIA

De keuze van het opnamemateriaal

Bepalend voor de keuze van het opnamemateriaal is: de prijs, het merk, het formaat, de kleurgevoeligheid en de snelheid (de lichtgevoeligheid). Over de prijs en het merk kan ik kort zijn. Laat U zich nooit verleiden tot het kopen van filmmateriaal van onbekend fabrikaat, dat meestal tegen fancy-prijzen wordt aangeboden. Kies een goede film, b.v. Agfa, Ferrania, Gevaert, Hauff, Ilford, Kodak enz. en blijf bij het eenmaal gekozen merk. U bereikt daardoor dat U uw materiaal leert kennen en reduceert reeds onmiddellijk de kans op mislukkingen. Het te gebruiken formaat houdt vanzelfsprekend verband met het door U gebruikte toestel. De enige moeilijkheid die zich kan voordoen is de vraag of U bij het gebruik van een rolfilm (dus voor 4 1/2 x 6, 6 x 6 of 6 x 9) een 120- of 620-film moet kopen. Deze getallen houden verband met de spoeldikte van de film. 120 is dikke spoel, 620 is dunne spoel. In de meeste gevallen zijn de camera's berekend op de 120 spoel. Wat de kleurgevoeligheid betreft, onderscheiden we voorlopig 2 soorten, n.l. de ortho- of isochromatische en panchromatische film. Het orthochromatische materiaal - dat de laatste jaren wel wat verwaarloosd wordt - is weinig rood-gevoe-

lig, wat tot gevolg heeft, dat b.v. lij portretopnamen de lippen en eventuele onregelmatigheden van de huid op het positief zeer donker naar voren komen. Dit materiaal is dan ook zeer beslist *niet* geschikt voor portretopnamen (met uitzondering dan van karakterkoppen), daarentegen wel voor landschappen.

De *panchromatische* film is voor alle kleuren gevoelig en daarom voor algemeen gebruik uitstekend geschikt. Het grafiekje dat U in dit artikel aantreft geeft een beeld van de lichtindrukken van diverse kleuren, resp. op het menselijk oog, op ortho- en op pan-materiaal.

Zoals U ziet benadert het registratievermogen van de pan-film dat van het oog heel aardig. Later zult U zien, dat door het gebruik van filters bepaalde tekortkomingen verder opgeheven kunnen worden. De *snelheid* (lichtgevoeligheid) is wel de belangrijkste factor bij het bepalen van uw materiaal. Op het omhulsel van uw film zult U een aanduiding zien staan als: 17/10° DIN, 29° SCH, 100 ASA, G.E. 30, Weston 40, enz. Het ontstaan van deze warwinkel van normen zullen we U besparen, voor U is van belang te weten hoe de verhouding onderling is. In

het algemeen zult U te maken hebben met het 'DIN-systeem', waarbij U moet weten, dat films met een snelheid van 10/10° Din t/m 15/10° DIN tot de langzame, die van 17/10° DIN t/m 20/10° DIN tot de middelmatig snelle, en die van 21/10° DIN t/m 25/10° DIN tot de snelle films gerekend kunnen worden. Hoewel de onderlinge verschillen tussen de meetsystemen geen wiskundige omrekening toestaan, kunt U de hierbij afgedrukte tabel toch heel goed als grondslag gebruiken. Degenen onder U, die met een box of een toestel met een niet-lichtsterke lens werken, raad ik aan nooit beneden 17/10° DIN te gaan. Neem liever een snelle film, b.v. 19/10° of 21/10° DIN, de belichtingsspeelruimte in de moderne film geeft U zoveel armslag, dat U voor overbelichting geen angst behoeft te hebben. Ten slotte moet nog worden vermeld, dat de snelheid van de film een belangrijke rol speelt bij de vergrotingsmogelijkheden. In een volgend artikel zal hierop nader worden ingegaan en tevens een beknopt overzicht worden gegeven van de verschillende lenzensystemen. Op verzoek zal voor degenen die zelf hun donkere kamer hebben ingericht binnenkort een schema van een eenvoudig zelf te bouwen elektronische belichtingsklok (meetbereik 1 tot 100 sec.) worden opgenomen.

W. A. P

Scheiner	ASA	DIN	Weston
17	3	7/10	2 5
18	4	8/10	3
19	5	9/10	4
20	6	10/10	5
21	8	11/10	6
22	10	12/10	8
23	12	13/10	10
24	16	14/10	12
25	20	15/10	16
26	25	16/10	20
27	32	17/10	24
28	40	18/10	32
29	50	19/10	40
30	64	20/10	50
31	80	21/10	64
32	100	22/10	80
33	125	23/10	100
34	160	24/10	125

HENDRIK DE VRIES EXPOSEERDE IN GRONINGEN

In het Museum van Oudheden te Groningen exposeerde *Hendrik de Vries* een aantal van zijn schilderijen en tekeningen, ter gelegenheid van zijn zestigste verjaardag. En zij die deze expositie bezochten zullen hieraan een herinnering bewaren van oprecht kunstgenoot. Want Hendrik de Vries is zeker een kunstenaar van formaat. Reeds voordat hij als schilder van zich liet spreken mocht het nederlandse publiek kennis maken met zijn kwaliteiten als dichter. Op twee en twintig jarige leeftijd debuteerde hij in het tijdschrift 'Het Getij' (1918) en werkte sindsdien aan vele letterkundige periodieken mee, veelal als dichter, sporadisch als criticus of essayist. Sinds de bevrijding kunt U regelmatig artikelen van hem vinden over poëzie in de Groningse uitgave van Het Vrije Volk. Eigenlijk zou men van Hendrik de Vries kunnen zeggen, dat hij twee vaderlanden heeft. Nederland, waar hij 17 augustus 1896 te Groningen werd geboren als zoon van Dr.

W. de Vries die een bekende naam verwierf op het gebied van dialectstudie, en Spanje, zijn vaste, onuitroeibare liefde. Zijn bewondering voor Spanje en het Spaanse volk valt eenieder op die hem persoonlijk of in zijn werk heeft ontmoet. Men behoeft slechts zijn Spaanse volksliederen te kennen om hiervan doordrongen te zijn. Ook op zijn expositie vonden wij zulk een bewijs, o.a. in zijn werk genaamd: Stierengevecht.

Spanje, het is de ziel van het werk van deze Hendrik de Vries. Zowel in de poëzie als het schilderwerk ademt men de geest van Spanje in.

Wie hem heeft ontmoet verwondert zich, dat deze kunstenaar al 60 jaar is. Er schijnt geen einde te komen aan zijn vitaliteit, hij kent geen vermoeidheid en raakt niet uitgeput in het vinden van nieuwe ideeën. Het is een eerlijk man, onbevooroordeeld en enthousiast, ook voor het werk van anderen.

Wij spreken hier de wens uit,

*Martinitoren te Groningen;
'd'olle grieze'.*

Foto: H. Venhuis

Hendrik de Vries in heel zijn veelzijdigheid weer te mogen ontmoeten wanneer hij de leeftijd der sterken zal hebben bereikt.

OBSERVATOR

Prettige verzekering

Een gemeenschappelijk waarborgfonds zal de lichamelijke schade vergoeden van deslachtoffers die geen verhaal hebben tegen een *verzekering waarmede* het ongeval zou zijn veroorzaakt....

Documentatie, Nr. 22,
17e jrg.

Uit de zwijnenstal

Het bindweefselgehalte van het rugspek is bij harde varkens kleiner dan bij zachte en bij borgen lager dan bij zeugen. (Hoe staat het met de halfzachte varkens? Red.)

Jaarverslag Inst. v. Vee-
teeltkundig Onderzoek
T.N.O.

Die druif

'Ik vraag mij af of de heer A. B. hier onze druif niet *al te* nonchalant door het slijk haalt' (Waarom doet de heer A. B. dat dan ook niet met zorg?!..)

Uit 'Groenten en Fruit'

Opleidingseisen I

Gevraagd 2 barjuffrouwen.
Kennis niet vereist.
(Haagse Courant)

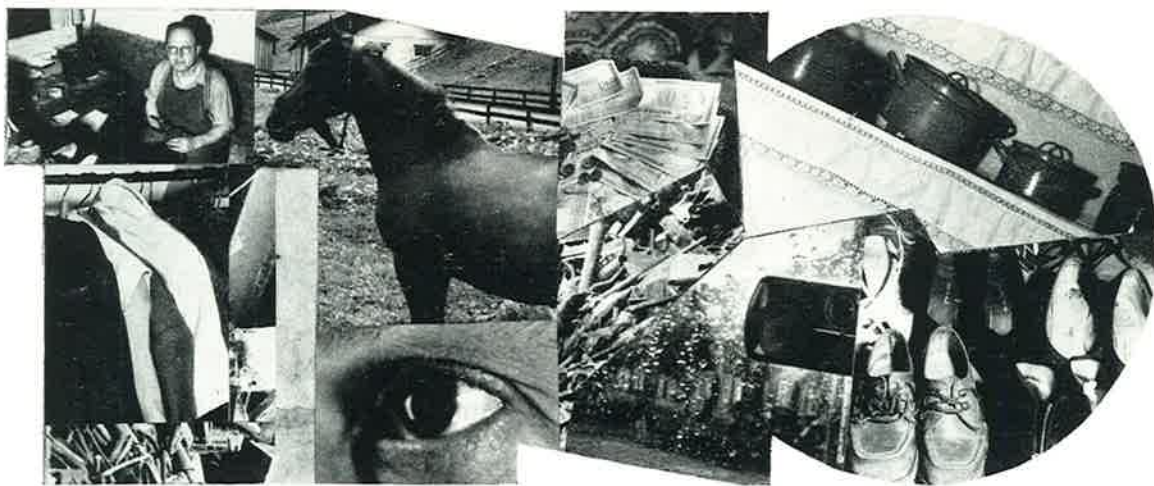
Opleidingseisen II

Levensverzekeringsmaatschappij
vraagt een jong jurist. Einddiploma h.b.s.-B of gymnasium
vereist.

(Elsevier)

* * *

Het is wel de bedoeling, dat U allen meespeurt naar Kriskrabbels; desnoods uit TNO-Contact!

PUZZELHOEKJE

De inzendingstermijn van Puzzel no. 1, U weet wel de paardesprong-puzzel, is eerst enige dagen geleden gesloten en het bleek een hele toer om de prijswinnaar nog in dit nummer bekend te maken. We zullen daarom in de toekomst de inzendingstermijn iets moeten bekorten, want het is niet leuk als U eerst twee maanden later te weten komt of U een prijs hebt gewonnen. Helaas bleek het zetduiveltje een verkeerde letter binnengesmokkeld te hebben. Een van de laatste woorden moet na-

tuurlijk niet zijn 'oaent', maar 'opent'. Hier volgt dan de oplossing van puzzel no. 1:

'Als U met 'n teugel op een paard kunt rondtollen totdat met de paardesprong TNO ontstaat, dan opent U TNO puzzel no. 1'.

Winnaar 'directe klasse' (f 10.-) mej. E. R. Draayer, Van Riel-laan 10, Utrecht.

Puntenklasse: Alle inzendingen waren goed; dus allemaal 5 punten.

Puzzel no. 2

Ditmaal iets heel anders. De afgedrukte fotomontage is samengesteld uit tien afbeeldingen. Iedere afbeelding heeft ergens betrekking op een spreekwoord. De beginletters van de

tien spreekwoorden geven aan, door wie 'TNO-Contact' gelezen wordt. Een van de afbeeldingen is tweemaal gebruikt en hiervoor moet ook tweemaal hetzelfde spreekwoord worden genomen. Om U een voorbeeld te geven: Stel voor, dat U in de fotomontage een of meer flessen wijn ziet staan. U zoekt dan naar een spreekwoord waarin *wijn* voorkomt. Heel eenvoudig: 'Als de wijn is in de man, is de wijsheid in de kan'. Als eerste letter van dat spreekwoord heeft U dan gevonden de letter 'A'.

Zoals U weet zijn er twee klassen. In de 'directe klasse' wordt bij meerdere goede inzendingen geloot; in de 'puntenklasse', wordt voor iedere goede inzending een bepaald aantal punten toegekend. Degene die op de puntenlijst aan de top staat, krijgt de prijs van de maand en verliest daarmee dan tevens zijn puntental. Prijzen: 'Directe klasse' f 10,-; 'Punten-klasse' 8 punten voor ieder spreekwoord.

Met deze puzzel zijn dus in totaal 80 punten te winnen, maar ook voor 'halve' inzendingen worden voor ieder goed spreekwoord punten gegeven. Inzendingen uiterlijk 14 dagen na verschijning van dit blad aan de redactie van 'TNO-Contact', Koningskade 12, (Postbus 297), Den Haag.

EVENEMENTEN

28 sept.-8 okt.	74e Damesbeurs, Houtrusthallen, Den Haag
28 sept.-10 okt.	Huishoudbeurs 'Femina', Ahoy' Gebouw, R'dam
9-17 okt.	Rijwieltent. RAI, RAI-Gebouw, Amsterdam
tot 21 okt.	'Vochema' Tentoonst. Jaarbeursgeb., Utrecht
tot 21 okt.	Schild. en Etsen van Rembrandt, Mus. Boymans, Rotterdam
tot 15 okt.	Tekeningen van Rembrandt, Rijksmus., A'dam
15 okt.-16 dec.	Holl. Aquarellistenkring, De Lakenhal, Leiden
3 okt.	Schild. Tent. 'Het Symbolisme', Gemeentemus. Den Haag
3 okt.	Grote Najaars-Stierenkeuring, Veemarkt, Leeuwarden
16 okt.	Viering Leidens Ontzet, Leiden
tot 15 okt.	75e Paarden-Jaarmarkt en Landbouwbeurs, Zuidlaren
	I'Italia Splendida, Gemeentemuseum Den Haag

Aan Afd. Personele en Jur. Zaken
Centrale Organisatie T.N.O.
Koningskade 12 (Postbus 297), Den Haag

AANMELDINGSFORMULIER SOCIAAL PERSONEELSFONDS T.N.O.
(in blokletters)

Ondergetekende.....

wonende.....te.....

werkzaam bij.....

geeft zich hierbij op voor het Sociaal Personeelsfonds
T.N.O. De contributie ad. fl. 0,25 p.mnd. kan op het
loon worden ingehouden.

Datum:

Handtekening: